การพยาบาลผู้ป่วยโควิด-19 ที่หายใจลำบากด้วยการนอนคว่ำ (PRONE POSITION)

การนอนคว่ำ PRONE POSITION ใช้กับกลุ่มผู้ป่วยที่มีการหายใจลำบากเฉียบพลัน หรือ ARDS เช่น โรคปอดอักเสบที่มีลักษณะผิดปกติในปอดทั้ง 2 ข้าง โรคไข้หวัดใหญ่ และโรคโควิด-19 การนอนคว่ำเป็นการรักษาแบบประดับประคอง ทำให้มีการแลกเปลี่ยนออกซิเจนที่ปอดได้มากขึ้น

การนอนคว่ำ ทำให้หัวใจกดไปอยู่ด้านหน้ามากกว่าด้านหลัง ทำให้เนื้อปอดด้านหลังมีโอกาสแลกเปลี่ยนออกซิเจนได้มากขึ้น ส่งผลให้ระดับออกซิเจนในเลือดจะสูงขึ้น การระบายเสมหะดีขึ้น โดยจำแนกผู้ป่วยโควิด-19 เป็น 2 ระยะ คือ

1. **ผู้ป่วยโควิด-19 ที่ยังสามารถหายใจได้ด้วยตนเอง** เป็นผู้ป่วยที่มีภาวะออกซิเจนต่ำ ใช้ออกซิจนในอัตราไหลสูง หรือใช้เครื่องช่วยหายใจแบบไม่ใส่ท่อ แพทย์จะรักษาโดยให้ผู้ป่วยนอนคว่ำท่า Awakening Prone เป็นเวลา 30 นาทีถึง 2 ชั่วโมง

แนวทางการทำ Awakening Prone Position

1) นอนคว่ำ 30 นาที-2 ชั่วโมง

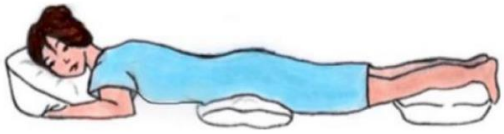

2) นอนตะแคงขวา 30 นาที-2 ชั่วโมง

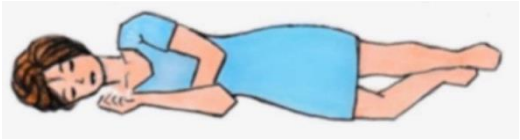

3) กึ่งนั่งกึ่งนอน (60-90°) 30 นาที-2 ชั่วโมง

4) นอนตะแคงซ้าย 30 นาที-2 ชั่วโมง

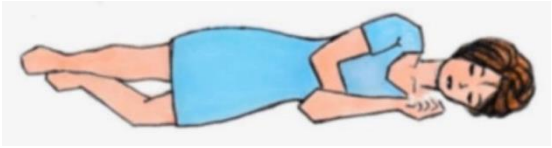

5) กลับมาสู่ท่าที 1

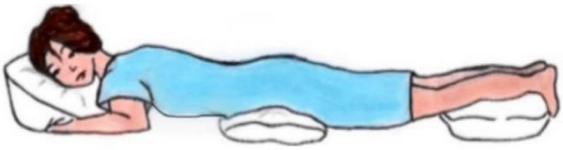

หมายเหตุ: ในแต่ละท่า โดยเฉพาะท่าคว่ำอาจทำนานมากกว่าตามที่กำหนดนี้ ถ้าผู้ป่วยสามารถทนได้ และในแต่ละวันให้ผู้ป่วยทำบ่อยๆ มากที่สุดเท่าที่ผู้ป่วยจะทำได้

อาการข้างเคียง อาจมีอึดอัด รู้สึกหายใจไม่ออก อาเจียน ถ้ามี ให้หยุดพักในท่าที่ผู้ป่วยรู้สึกสบาย

การเฝ้าระวัง อาการในระบบทางเดินหายใจ Respiration rate, SpO2, Blood pressure

2. ผู้ป่วยโควิด-19 ที่มีภาวะหายใจล้มเหลว เป็นผู้ป่วยกลุ่มที่ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจระดับสูง หรือผู้ป่วยไม่มีการตอบสนองที่ดีเมื่อใช้เครื่องช่วยหายใจด้วยวิธีมาตรฐาน จำเป็นต้องให้ผู้ป่วยนอนคว่ำ รวมถึงต้องให้ยาระงับความรู้สึก ให้ผู้ป่วยนอนคว่ำระยะเวลาอย่างน้อย 16 ชั่วโมง ต้องใช้เจ้าหน้าที่อย่างน้อย 5 คน ในการพลิกตัว การตรวจสอบอุปกรณ์ และการตรวจสอบความดันโลหิต

ที่มา: https://www.youtube.com/watch?v=QBQFbQPohoY

.....

กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
วันที่ 2 พฤษภาคม 2021
พญ.เปี่ยมลาภ แสงสายัณย์ สถาบันโรคทรวงอก; สนับสนุนวิชาการ

อ้างอิง :

เปี่ยมลาภ แสงสายัณห์, (2564). การรักษาผู้ป่วยโควิดด้วยวิธีนอนคว่ำ. ในรายการชัวร์ก่อนแชร์ โทรทัศน์ช่อง MCOT วันที่ 3 กรกฎคม 2020. ค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=NBP8tRS-hhk เมื่อ 27 เมษายน 2564.

ณับผลิกา กองพลพรหม, (2564). การรักษาผู้ป่วยโควิด-19 ด้วยการนอนคว่ำ. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ค้นจาก https://chulalongkornhospital.go.th/kcmh/line/การรักษาผู้ป่วยโควิด-19ด/ เมื่อ 27 เมษายน 2564.

ศูนย์ความร่วมมือของพยาบาลในภาวะการติดเชื้อ COVID-19, (2563). การพยาบาลผู้ป่วย COVID-19 ที่ใส่ท่อช่วยหายใจและเครื่องช่วยหายใจและใช้เครื่องช่วยหายใจ. กองการพยาบาล ค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=QBQFbQPohoY เมื่อ 30 เมษายน 2564.

Anand; S, Baishya; M, Abhishek Singh, Khanna; P., (2020). Effect of awake prone positioning in COVID-19 patients- A systematic review. Trends in Anaesthesia and Critical Care 36 (2021) 17-22. https://doi.org/10.1016/j.tacc.2020.09.008.

Rachel Amber Coles, (2020). The use of prone positioning in COVID-19. ค้นจาก https://en.medshr.net/open/prone-position เมื่อ 27 เมษายน 2564.

.....